

TAIVALKOSKEN KUNTA

TAIVALVAARAN ASEMAKAAVAN OSITTAINEN MUUTOS

LUONNOS 9.4.2025

EHDOTUS 4.8.2025

HYVÄKSYTTY KUNNANVALTUUSTOSSA ... 202 .. § ..

www.kimmokaava.fi kimmo.mustonen@kimmokaava.fi

KK

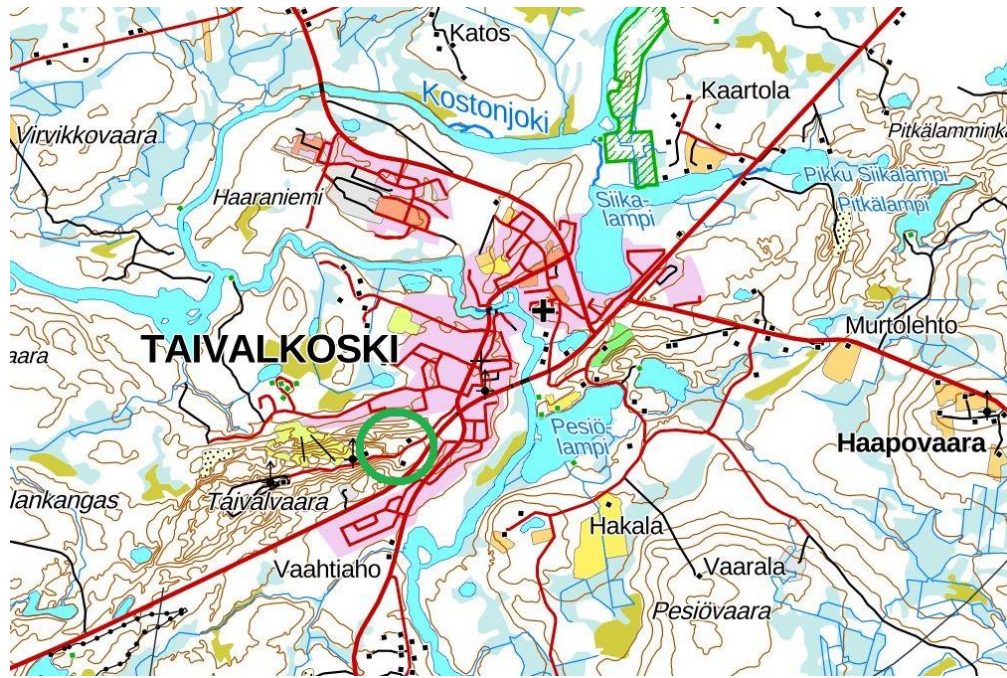
KIMMOKAAVA

KIMMO MUSTONEN DI(YKS 124)
KITKANTIE 34 F 40
93600 KUUSAMO

0400 703 521

Y-tunnus 1490816-7, alv-rek

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT	4
2. TIIVISTELMÄ.....	5
2.1 Kaavaprosessin vaiheet.....	5
2.2. Asemakaava	5
2.3. Asemakaavan toteuttaminen	5
3. LÄHTÖKOHDAT	6
3.1 Selvitys suunnittelualan oloista.....	6
3.1.1 Alueen yleiskuvaus.....	6
3.1.2 Luonnonympäristö.....	6
3.1.3 Rakennettu ympäristö.....	9
3.1.4 Maanomistus.....	12
3.1.5 Muinaisjäännökset.....	12
3.2. Suunnittelutilanne	13
3.2.1 Kaava-alueita koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset	13
4. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET	20
4.1. Asemakaavan suunnittelun tarve.....	20
4.2. Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset	21
4.3. Osallistuminen ja yhteistyö	21
4.3.1. Osalliset	21
4.3.2. Vireilletulo.....	22
4.3.3. Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt	22
4.3.4. Viranomaisyhteistyö	22
4.4. Asemakaavan tavoitteet.....	22
4.4.1. Lähtökohtatavoitteet	22
4.4.2. Työn aikana syntyneet tavoitteet	26
4.5. Asemakaavaratkaisujen vaihtoehdot ja niiden vaikutukset	26
4.5.1. Alustavat vaihtoehdot ja niiden arviointi	26
4.5.2. Ratkaisun valinta ja perusteet.....	26
Vaikutukset rakennettuun ympäristöön.....	26
Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön	26
Vaikutukset talouteen	27
Vaikutukset terveellisuuteen ja turvallisuuteen	27
Vaikutukset sosiaalisiin oloihin	27
Vaikutukset kulttuuriin	27
Muut kaavan merkittävät vaikutukset.....	27
4.5.3. Suunnitteluvaiheiden käsittelyt ja päätökset	27
5. ASEMAKAAVAN KUVAAUS.....	29
5.1. Kaavan rakenne.....	29
5.1.1. Mitoitus.....	29
5.1.2. Palvelut	29
5.2. Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen	32
5.3. Aluevaraukset.....	32
5.3.1. Korttelialueet	32
5.3.2. Muut alueet	32
5.4. Kaavan vaikutukset.....	33
5.5. Ympäristön häiriötekijät.....	33
5.6. Kaavamerkinnot ja -määräykset	33
5.7. Nimistö.....	33
6. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS.....	33
6.1. Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat	33
6.2. Toteuttaminen ja ajoitus	34
6.3. Toteutuksen seuranta	35

Kuva 1 Alueen yleissijainti (Lähde: Maanmittauslaitos, Karttapaikka, 1.2.2025)

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

KAAVA-ALUE JA KAAVOITUKSEN TARKOITUS:

TAIVALKOSKEN KUNTA
TAIVALVAARAN ASEMAKAAVAN MUUTOS KORTTELEISSA 194 JA 197 SEKÄ NIIHIN
LIITTYVILLÄ ALUEILLA

MATKAILUA PALVELEVAN ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN LAATIMINEN

KAAVAN LAATIJA:

DI (MAANMITTAUS, YKS 124) KIMMO MUSTONEN
KIMMOKAAVA
OS. KITKANTIE 34 F 40, 93600 KUUSAMO
0400 703 521
kimmo.mustonen@kimmokaava.fi
www.kimmokaava.fi

KAAVAN VIREILLETULO:

- VIREILLETULOILMOITUS 9.4.2025
- OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA NÄHTÄVILLÄ 9.4.2025 ALKAEN

KAAVAN KÄSITTELY:

- KAAVAN VALMISTELUAINEISTO ELI KAAVALUONNOS NÄHTÄVILLÄ 27.5.-26.6.2025
- KUNNANHALLITUKSEN PÄÄTÖS KAAVAN JATKOKÄSITTELYSTÄ ... 2025 § ...
- KAAVAEHDOTUS NÄHTÄVILLÄ ... 2025
- TAIVALKOSKEN KUNNANVALTUUSTON HYVÄKSYMINEN ... 202 .. § ...

Kuvat: Kimmo Mustonen 4.-7.3.2025, 24.7.2025

2. TIIVISTELMÄ

2.1 Kaavaprosessin vaiheet

Kaavan muuttaminen on lähtenyt liikkeelle maanomistajien aloitteesta loppuvuonna 2024. Komake Oy:llä on tarkoitus rakentaa Hotelli Herkon viereen uusi ravintola, majoitustiloja ja muita matkailuun liittyviä tiloja.

Kaavan vireilletuloilmoitus on julkaistu 9.4.2025. Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on nähtävillä em. päivästä alkaen. Kaavan valmisteluaineisto eli kaavaluonnos oli nähtävillä 27.5.-26.6.2025 välisen ajan. Taivalkosken kunnanhallitus päätti kaavaehdotuksen laadinnassa noudatettavista periaatteista .. 2025 § ... Ehdotus oli nähtävillä ... 2025. Kunnanhallitus esitti ... 202 .. § .. ja kunnanvaltuusto ... 202 .. § ...

2.2. Asemakaava

Asemakaavan muutoksen tarkoituksena on yhdistää pieniä matkailuun varattuja rakennuspaikkoja (RM) suuremmaksi kokonaisuudeksi poistamalla samalla katualueita. Rakennuksen, pysäköintialueiden yms. sijoittelu on helpompaa. Rakennusoikeutta nostetaan hieman.

2.3. Asemakaavan toteuttaminen

Maanomistajat vastaavat kaavan toteuttamisesta rakentamisen osalta. Caruna Oy vastaa sähköhuollosta ja kunta vesi- ja viemärihuollosta. Taivalkosken Voima Oy huolehtii kaukolämmöstä ja Kairan Kuitu Oy valokuituverkoista.

3. LÄHTÖKOHDAT

3.1 Selvitys suunnittelualan oloista

3.1.1 Alueen yleiskuvaus

Alue on hyvin matkailurakentamiseen sopivaa aluetta hotellin ja Taivalvaaran hiihtokeskuksen välittömässä läheisyydessä.

3.1.2 Luonnonympäristö

Kaava-alueen on rakennuskelpoista, kuivaa tai kuivahkoa mäntykangasta. Suoalueita ei ole ollenkaan. Puusto on pääasiassa eri-ikäistä mäntyvaltaista metsää. Alue on pinnanmuodostukseltaan vaihtelevaa, pohjoiseen viettävää rinnettä. Alue on voimassa olevassa kaavassa korttelialueita (194 ja 197) sekä niiden välistä katualuetta. Luonnonoloja ei ole tarpeen selvittää enempää.

Kuva 2 Kolme kuvaa muutosalueesta eri suunnista (Kuvat: Kimmo Mustonen 4.-7.3.2025)

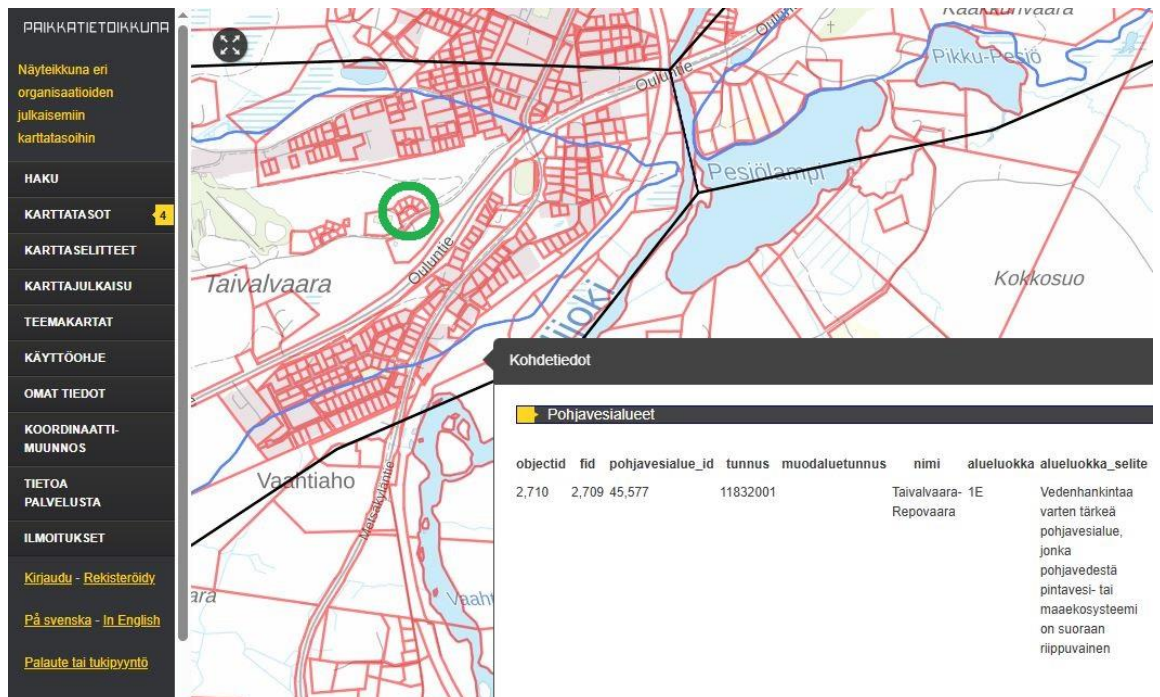
Kuva 3 Neljä kuvaa kesäaikaan muutosalueesta (Kuvat: Kimmo Mustonen 24.7.2025)

Korkeuserot vaihtelevat pohjoisreunan n. 232 m tasosta eteläreunan n. 241 m tasoon. Korkeustilannetta on kuvattu oheisella rinnevalovarjostuskuvalla sekä pohjakartan korkeuskäyrillä. Muutosalueen länsipuolella on laajahko hiekkakuoppa, jonka pohjalla on mm. tenniskenttä. Eri suuntiin suuntautuvat rinteet korostuvat rinnevarjostuskuvissa eri tavoilla. Itään suuntautuvat näkyvät muita selvemmin.

Kuva 4 Rinnevarjostuskuva (Kuva: Paikkatietoikkuna 8.4.2025)

Alue on Taivalvaara-Repovaaran vedenhankintaa varten tärkeää pohjavesialuetta, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen (1E). Raja-
 jaus muutosalueen läheltä on oheisella kartalla. Alueen rakennukset liitetään viemäri-
 verkostoon.

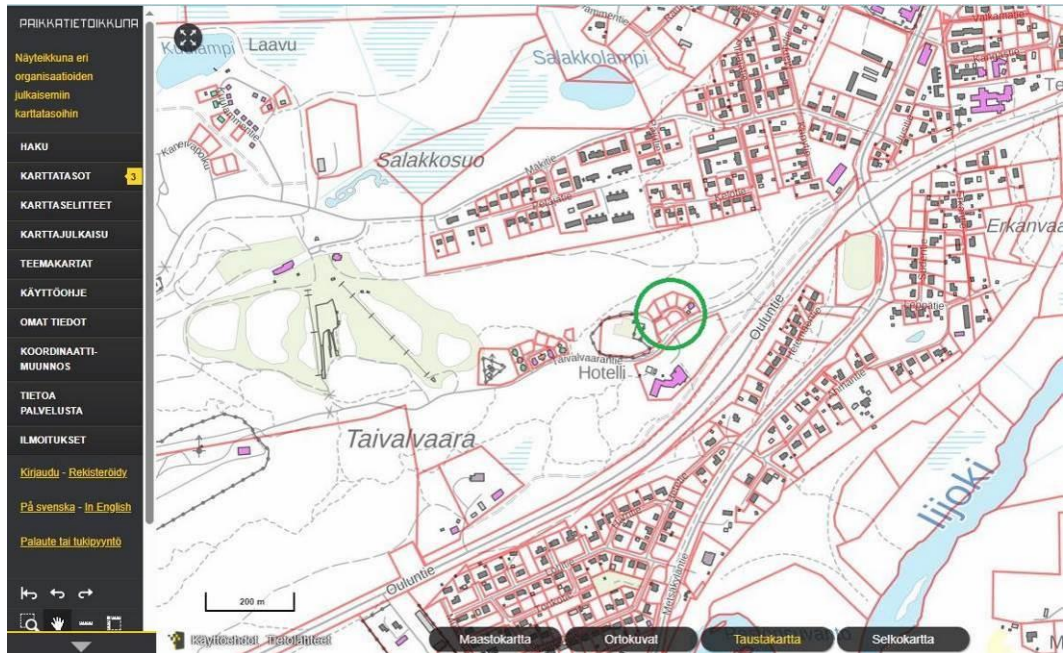

Kuva 5 Taivalvaara-Repovaaran pohjavesialueen raja-
 jaus osittain. Muutosalue vihreän
 ympyrän sisällä (Lähde: Paikkatietoikkuna, 8.4.2025)

3.1.3 Rakennettu ympäristö

Muutosalue on rakentamatonta. Korttelin 197 rakennuspaikalla 1 on lomarakennus, joka on toimistokäytössä. Eteläpuolella on Hotelli Herkko, jossa on myös kunnan uimahalli. Alueen pohjois-, itä- ja eteläpuolella on Taivalkosken omakoti- ja rivitaloval-

taista rakennuskantaa. Länsipuolella on lomarakennuksia sekä Taivalvaaran hiihtokeskus, laskettelurinteet, hyppymäet, teknisen huollon alueet jne. Tiestö on valmiina alueen reunalla ja keskellä. Rakentamistilanne selviää oheiselta kartalta ja kaavan pohjakartalta.

Kuva 6 Alueen ja sen ympäristön rakennuskanta. Kaikki rakennukset esitetty. Muutos-alue vihreän ympyrän sisällä (Kartta: Paikkatietoikkuna 8.4.2025)

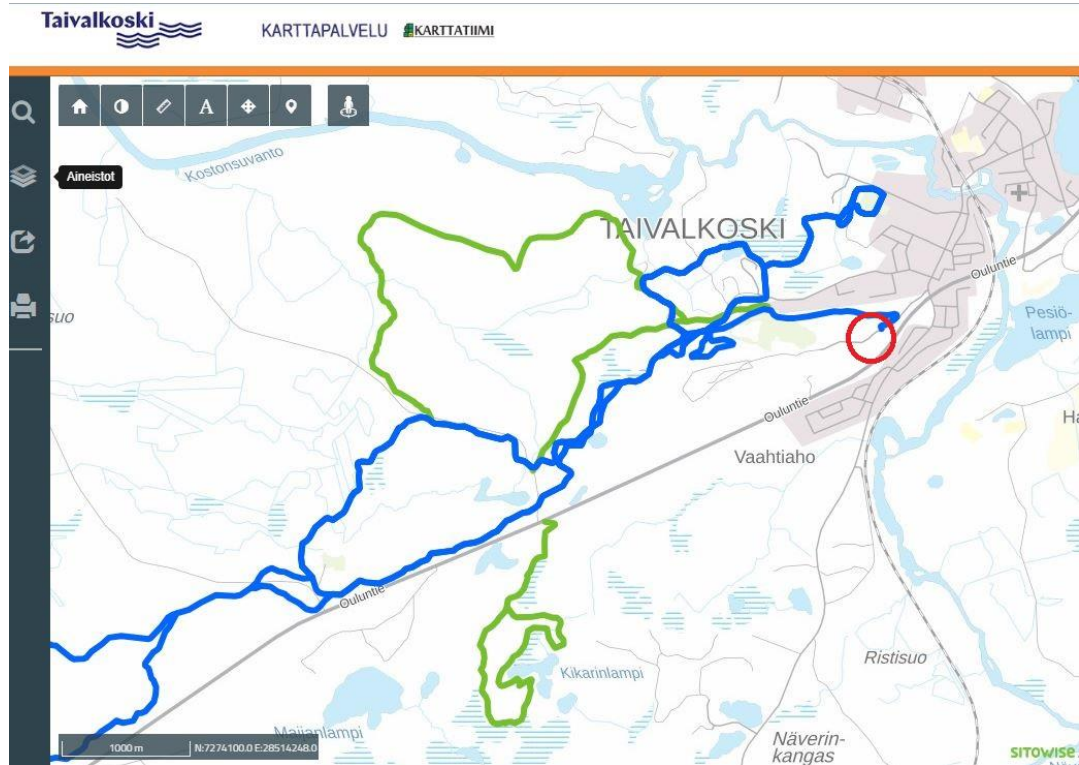

Kuva 7 Kaavan korttelissa 196 oleva Hotelli Herkko (kuvat: Kimmo Mustonen 4.-7.3.2025)

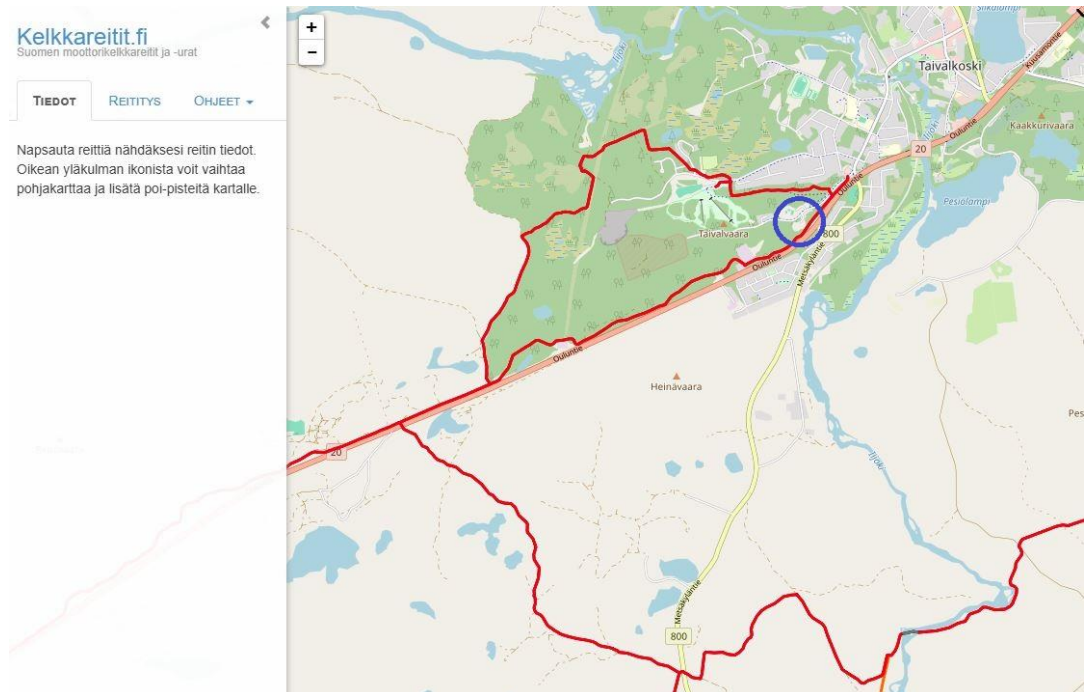

Kuva 8 Muutosalueen länsipuolella olevia loma- ja majoitusrakennuksia (Kuvat: Kimmo Mustonen 4.-7.3.2025)

Välittömässä läheisyydessä ovat Taivalkosken tärkeimmät taajaman retkeilyreitit, jotka ovat tärkeitä matkailutoiminnalle. Moottorikelkkareitti on valtatie 20 vierellä ja sinne on helppo järjestää liityntäyhteys. Oheisilla kartoilla on Taivalkosken kesä- ja talvireitit sekä moottorikelkkareitit tai -urat kuvattu.

Kuva 9 Lähistön reitistöjä. Sinisellä talvireitit ja vihreällä kesäreitit. Muutosalue punaisen ympyrän sisällä (Kartta: Taivalkosken Karttapalvelu 8.4.2025)

Kuva 10 Kelkkareitistöt alueen tuntumassa. Muutosalue sinisen ympyrän sisällä (Kartta: kelkkareitit.fi 8.4.2025)

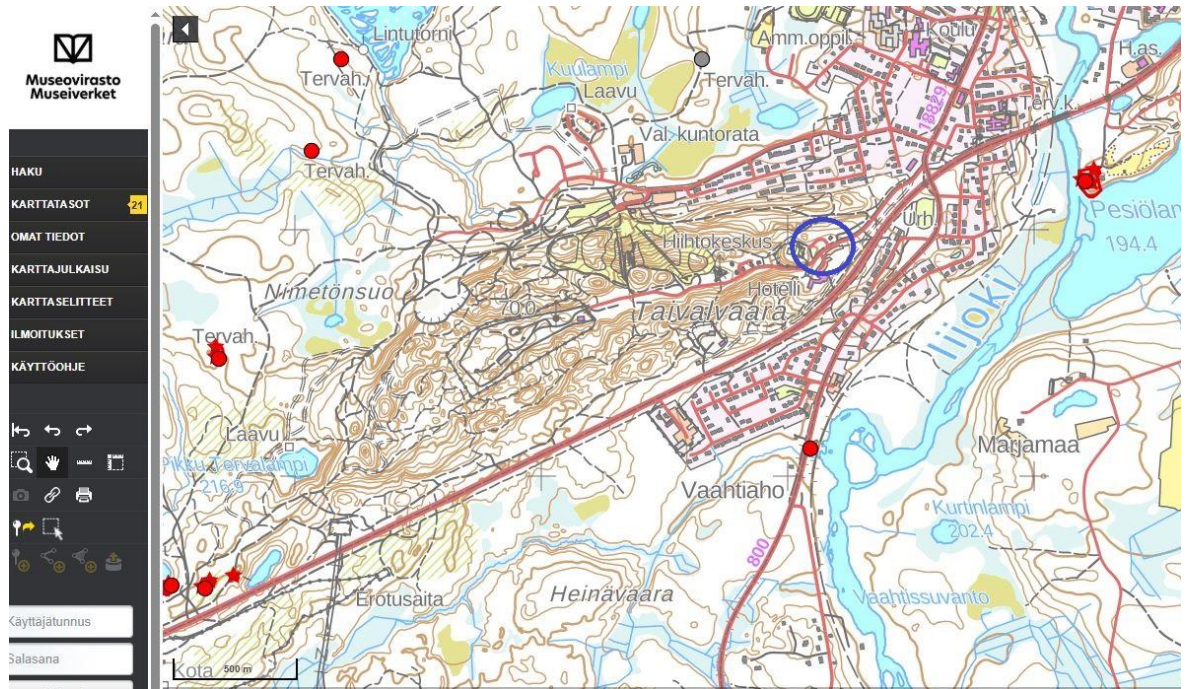
3.1.4 Maanomistus

Muutosalue on yritysten ja Metsähallituksen omistuksessa.

3.1.5 Muinaisjäännökset

Kiinteitä muinaisjäännöksiä alueelta tai aivan välittömästä läheisyydestä ei ole löydetty. Lähin tunnettu kohde on etelän suuntaan n. 700 m päässä oleva *Pesiosuvanto* (kohdetunnus 1000022966, kivikautinen asuinpaikka). Museoviraston Kulttuuriympä-

ristön palveluikkunan sijaintitiedot nykyisistä löydöistä on ohessa.

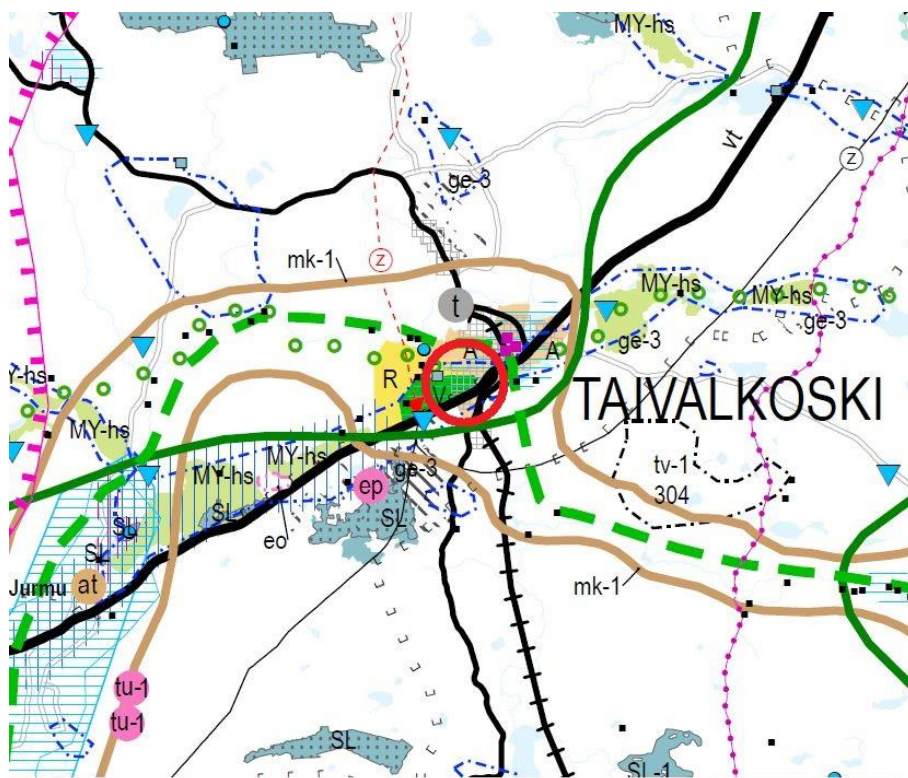

Kuva 11 Sijainnit lähistön muinaisjäännöskohteista. Muutosalue sinisen ympyrän sisällä (Lähde: Museovirasto, nettisivut, 8.4.2025)

3.2. Suunnittelutilanne

3.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Maakuntakaava on vahvistettu ympäristöministeriössä 17.2.2005. **1. vaihemaakuntakaava** on hyväksytty maakuntavaltuustossa 2.12.2013 ja vahvistettu Ympäristöministeriössä 23.11.2015. **2. vaihemaakuntakaava** on maakuntavaltuuston hyväksymä 7.12.2016. **3. vaihemaakuntakaava** on hyväksytty maakuntavaltuustossa 11.6.2018. Kaava sai lainvoiman 17.1.2022 KHO:n hylättyä viimeisen valituksen. Oheisella kartalla on epävirallinen yhdistelmä vahvistetuista maakuntakaavoista sekä kaava-aluetta ja sen lähistöä koskevia kaavamerkintöjä.

V

VIRKISTYSALUE (2. ja 3.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan vähintään seudullisesti merkittäviä, viheralueverkoston kannalta tärkeitä retkeily-, ulkoilu-, urheilu- ja virkistysalueita.

Alueita koskee MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus

Suunnittelumääräykset:

Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen virkistyskäytön kehittämiseen ja ympäristöarvojen säilymiseen.

Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää huomiota alueen eri käyttömuotojen tarkoituksenmukaiseen yhteensovittamiseen. Oulun Virpiniemen ja Salonselän alueilla erityistä huomiota tulee kiinnittää maa-ainesten oton ja yleisen virkistyskäytön yhteensovittamiseen sekä maa-ainesten ottoalueiden maisemointiin.

R

LOMA- JA MATKAILUALUE (2.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan alueita pääasiassa matkailua palveleville toiminnoille ja loma-asumiselle. (2.vmkk)

Suunnittelumääräys:

Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen tarkoituksenmukaisimpaan käyttöön loma-asunto- ja matkailutoimintojen kannalta, toimintojen mitoittamiseen sekä aluevarausten yhteensovittamiseen.

mk

MAASEUDUN KEHITTÄMISEN KOHDEALUE (2. ja 3.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan ylikunnallisia maaseutuasutuksen alueita, joilla kehitetään erityisesti maataloutta ja muihin maaseutuelinkeinoin, luonnon- ja kulttuuriympäristöön sekä maisemaan tukeutuvaa asumista, elinkeinotoimintaa ja virkistyskäyttöä. Vyöhykkeillä on tarvetta kehittää kuntien yhteistyöllä yhtenäisiä suunnitteluperiaatteita.

Kehittämisperiaatteet:

Alueita kehitetään jokiluontoon ja -maisemaan perustuvana sekä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviin kulttuuriympäristöihin ja -kohteisiin tukeutuvana asumis-, virkistys- ja vapaa-ajan alueena ja luontomatkailuvyöhykkeenä. Maaseutua kehitettäessä sovitetaan yhteen maaseutuelinkeinon, pysyvän asutuksen ja loma-asutuksen tavoitteet, erityisesti maatalouden toimintaedellytykset huomioon ottaen. Loma-asutuksen ja matkailupalvelujen suunnitelmallisella kehittämisellä pyritään tukemaan maaseudun pysymistä asuttuna.

Kohdealueella sijaitsevia taajamia kehitetään erityisesti jokimaiseman arvojen ja mahdollisuuksien pohjalta.

Suunnittelumääräykset:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota luonnon ja ympäristön kestäväan käyttöön, maatalouden ja muiden maaseutuelinkeinon toimintaedellytyksiin, maiseman hoitoon, vesistön vedenlaadun turvaamiseen ja ulkoilureittien kehittämiseen.

Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee määritellä tulvan aiheuttamat rajoitukset rakentamiselle.

Aluekohtaiset täydentävät suunnittelumääräykset:

mk-1

Iijokilaakso

Voimalaitosympäristöjen suunnittelussa ja käytössä tulee ottaa huomioon kalateiden toteuttamismahdollisuudet. (2.vmkk)

▪ **MUINAISMUISTOKOHDE (2. ja 3.vmkk)**

Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolailla (295/63) rauhoitetut kiinteät muinaisjään-
nökset.

Suunnittelumääräys:

Kohdetta koskevista maankäytön suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

mv

MATKAILUN VETOVOIMA-ALUE / MATKAILUN JA VIRKISTYKSEN KEHITTÄMISEN KOHDEALUE (1., 2. ja 3.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan ympäristöarvojen, matkailun ja virkistykseen kannalta valtakunnallisesti ja kansainvälisesti merkittäviä aluekokonaisuuksia.

Suunnittelumääräys:

Alueen maankäyttöä suunniteltaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota virkistysalueiden ja -reittien verkoston muodostamiseen sekä maisema- ja ympäristöarvojen säilymiseen ja matkailukeskusten rakentamisen sopeuttamiseen ympäristöön.

mv-2

Syötteen alue

Alueen kehittäminen perustuu matkailukeskuksen palveluihin sekä kansallispuistoon, muuhun luontoon ja retkeilyyn liittyviin virkistystoimintoihin. (2.vmkk)

PORONHOIDON KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ KOHDE TAI AITA (3.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan poronhoidon kannalta erityisen tärkeitä kohteita tai aitoja.

Suunnittelumääräys:

Alueen suunnittelussa on turvattava poronhoidolle merkittävien rakenteiden ja alueiden säilyminen. (3.vmkk)

POHJAVESIALUE (3.vmkk)

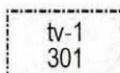
Merkinnällä osoitetaan yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeät (I luokka / 1-luokka) ja vedenhankintaan soveltuvat (II luokka) / muut vedenhankintakäyttöön soveltuvat (2-luokka) pohjavesialueet.

Suunnittelumääräykset:

Pohjavesien pilaantumis- ja muuttumisriskejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle tärkeistä ja vedenhankintaan soveltuvista pohjavesialueista tai riskien syntyminen on estettävä riittävien vesiensuojelutoimenpitein. Alueella tulee huolehtia pohjavesien suojelun ja maa-ainesten ottotarpeiden yhteensovittamisesta.

TÄRKEÄ POHJAVESIVYÖHYKE (3.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan laajoja, useista pohjavesialueista muodostuvia vyöhykkeitä, jotka soveltuvat pohjaveden ottamiseen maakunnallista tai seudullista tarvetta varten.

TUULIVOIMALOIDEN ALUE (tv-1) (1. ja 3.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan maa-alueita, jotka soveltuvat merkitykseltään seudullisten tuulivoimala-alueiden rakentamiseen. Alueella ei ole voimassa MRL 33 § mukaista rakentamisrajoitusta. Luku merkinnän yhteydessä viittaa kaavaselostuksen alueluetteloon.

Suunnittelumääräykset:

Alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset asutukseen, maisemaan, linnustoon, luontoon ja kulttuuriympäristöön sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia. Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei asutukselle aiheudu merkittäviä melu- ja värähtelyvaikutuksia ja että valtakunnallisten kulttuuriympäristöjen arvot säilyvät.

Lisäksi tulee ottaa huomioon lentoliikenteestä, liikenneväylistä ja tutkajärjestelmistä johtuvat rajoitteet voimaloiden koolle ja sijoittelulle sekä selvítettävä tuulivoimaloiden vaikutukset puolustusvoimien toimintaan. Poronhoitoalueella tulee turvata poronhoidon edellytykset.

TÄRKEÄ ULKOILU- TAI RETKEILYREITTI (2. ja 3.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan ylimaakunnallisia ulkoilu- ja retkeilyreittejä.

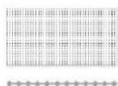
SL

LUONNONSUOJELUALUE (1. ja 3.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltaviksi tarkoitettuja alueita.

Suunnittelumääräys:

Alueen ja sen ympäristön maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa siten, ettei vaaranneta alueen suojelun tarkoitusta, vaan pyritään edistämään alueen luonnon monimuotoisuuden sekä alueiden välisten ekologisten yhteyksien säilymistä. Rakennuslupahakemuksesta tulee pyytää MRL 133 § mukainen elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto.

NATURA 2000 -VERKOSTOON KUULUVA ALUE (1. ja 3.vmkk)

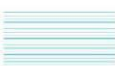
Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston päätösten mukaiset Natura 2000 -verkoston alueet.

VIHERYHTEYSTARVE (2.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan kaupunkiseutujen ja jokilaaksovyöhykkeiden sisäisiä ja niitä yhdistäviä tavoitteellisia ulkoilun runkoreittejä ja niihin liittyviä pienialaisia virkistysalueita. Merkintään sisältyy sekä olemassa olevia että kehitettäviä ulkoilu-, pyöräily-, melonta- ym. reittejä.

Suunnittelumääräys:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee turvata virkistysalueiden ja -reittien suunnitellun jatkuvuus ja kehittäminen sekä liittyminen virkistyskeskuksiin, suojelualueisiin ja kulttuuriympäristöihin.

TUULI- JA RANTAKERROSTUMA (1. ja 3.vmkk)**MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS MAISEMA-ALUE** (2. ja 3.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (Pohjois-Pohjanmaan päivitysinventointi 2013-2015; Kainuun päivitys- ja täydennysinventointi 2011-2013). Luettelot alueista on esitetty 2. vaihemaakuntakaavan ja 3. vaihemaakuntakaavan kaavaselostuksissa.

Suunnittelumääräykset:

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja kehittämisessä on otettava huomioon alueen ominaispiirteet sekä maisema- ja kulttuuriarvot.

Alueen suunnittelussa on arvioitava ja sovitettava yhteen maakuntakaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukainen maankäyttö sekä maisema- ja kulttuuriympäristöarvot.

Maisema-alueella tulee edistää peltojen, niittyjen ja muiden avoimien maisematilojen säilymistä.

Uudis- ja täydennysrakentamisen suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakentamisen sopeutumiseen sijainniltaan ja rakennustalvaltaan maisemaan.

Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota selvityksissä *Arvokkaat maisema-alueet Pohjois-Pohjanmaalla. Pohjois-Pohjanmaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointi* (Pohjois-Pohjanmaan liitto, julkaisu B:86, 2015) sekä *Kainuun kulttuurimaisemat ja maisemanähtävyydet. Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointi 2011-2013* (Maaseutumaaisemat – arvokkaiden maisema-alueiden inventointi, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, 2013) esitetyissä aluekuvauksissa selostettujen ominaispiirteiden ja arvojen säilymiseen.

YHDYSRATA / SIVURATA (1. ja 3.vmkk)

Kuva 12 Ote maakuntakaavojen yhdistelmästä ja merkinnöistä. Kaava-alueen sijainnin osoittama punainen ympyrä ei ole maakuntakaavan merkintöjä

MAA- JA METSÄTALOUS (2.vmkk)**Yleisiä suunnittelumääräyksiä:**

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava hyvien ja yhtenäisten peltoalueiden säilyminen tuotantokäytössä. Maaseutua kehitettäessä on pyrittävä soveltamaan yhteen asutuksen tavoitteet ja maatalouden, mukaan lukien karjatalouden, toimintaedellytykset.

Maankäyttöä suunniteltaessa on tuettava metsätalousalueiden ja -yksiköiden yhtenäisyyttä ja toimivuutta. Metsätaloutta suunniteltaessa tulee edistää metsien monipuolista hyödyntämistä yhteen soveltamalla eri käyttömuotojen ja luonnon monimuotoisuuden tavoitteita.

RANTOJEN KÄYTTÖ (2.vmkk)

Kehittämisperiaatteet:

Turvataan tasapuoliset mahdollisuudet ranta-alueiden käyttöön varaamalla rantaa riittävästi yleiseen virkistykseen. Varaudutaan loma-asutuksen kasvun jatkumiseen ja eri tyyppisten loma-asuntoalueiden kysyntään: perinteinen omarantainen asutus järviolueilla, tiivis lomakylätyyppinen asutus merenrannikolla ja matkailukeskusten läheisyydessä. Tavoitteena on hyvien vapaa-ajan ympäristöjen muodostaminen tasapuolisesti eri käyttäjäryhmille.

Rakentamista ohjataan sietokyvyltään hyvillä rannoilla. Rakentamattomien ja pienten vesistöjen rannoille rakentamista ei suositeta. Maisemallisesti keskeiset ja arat rannat jätetään rakentamisen ulkopuolelle.

Vakituisen asumisen ja loma-asutuksen sijoittumisessa suositetaan kyläkeskusten, taajamien ja matkailukeskusten läheisyyttä. Suunnitelmallisella asuntorakentamisella tuetaan erityisesti maaseudun asutuksen ja palvelujen säilymistä.

Yleisiä suunnittelumääräyksiä:

Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee ottaa huomioon ranta-alueen ympäristöolosuhteet, vesihuollon järjestäminen sekä rakennusoikeuden, yhteiskäyttöalueiden ja yleisten alueiden tasapuolinen jakautuminen eri maanomistajille. Yksityiskohtaisemmissa kaavoissa voidaan taajamien ja kylien ulkopuolella enintään puolet rantaviivasta osoittaa rakennusmaaksi. Pienissä vesistöissä rantarakentamisen mitoituksessa tulee lisäksi ottaa huomioon vesistön sietokyky ja vesipinta-ala. Pienissä saarissa mitoituksen tulee perustua saaren pinta-alaan.

TURVESOIDEN KÄYTTÖ (Hanhikivikaava)

Yleisiä suunnittelumääräyksiä:

Turvetuotantoon tulee ottaa ensisijaisesti entisiin tuotantoalueisiin liittyviä soita, ojittettuja soita tai sellaisia ojittamattomia soita joiden luonnon- tai kulttuuriarvot eivät ole seudullisesti merkittäviä. Tuotantoa tulee harjoittaa niin, että sen valuma-aluekohtainen vesistön kuormitus vähenee valtakunnallisen vesiensuojelun tavoiteohjelman mukaisesti. Turvetuotannon lopettamisen jälkihoidon ympäristövaikutukset tulee käsitellä valvonta- ja lupaviranomaisten kanssa ennen tuotannon päättymistä.

Suopohjien jälkikäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon alueelliset maankäyttötarpeet.

SOIDEN KÄYTTÖ (1. ja 3.vmkk)

Yleisiä suunnittelumääräyksiä:

Soiden ja turvemaiden käyttö tulee suunnitella ja toteuttaa niin, että voimassa olevassa Oulujoen - Iijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman toimenpideohjelmassa esitetyt vesien tilaa koskevat tavoitteet saavutetaan.

Alla mainituilla valuma-alueilla turvetuotanto on vaiheistettava voimakkaasti ja vesiensuojelumenetelmien tehokkuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Kivarinjoen (alue 61.14) ja Livojoen alaosa (alue 61.51) valuma-alueilla turvetuotannon vaiheistamisella on pyrittävä myös poronhoidolle aiheutuvien haittavaikutusten lieventämiseen.

53.02 Kalajoen alaosa
 54.02 Pyhäjoen keskiosa
 57.01 Siikajoen alaosa
 57.03 Siikajoen yläosa
 57.06 Lamujoki
 58.02 Temmesjoen keskiosa
 59.14 Sanginjoen alaosa
 59.15 Sanginjoen yläosa
 59.26 Otermanjärven alue, Kutujoki
 59.31 Oulujärven Niskanselän alue
 59.34 Aittojoki
 60.02 Ylikiiminki
 60.03 Kiiminkijoen keskiosa
 60.06 Nuorittajoen alaosa
 60.07 Nuorittajien yläosa
 61.14 Kivarinjoki
 61.51 Livojoen alaosa
 63.01 Kuivajoen alaosa
 Kiiminkijoen vesistöalue

TUULIVOIMALOIDEN RAKENTAMINEN (1. ja 3.vmkk)

Yleisiä suunnittelumääräyksiä:

Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimala-alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulipuistoja, jotka eivät ole merkitykseltään seudullisia.

Perämeren rannikkoalueella tuulivoimarakentaminen tulee sijoittaa ensisijaisesti maakuntakaavassa osoitetuille tuulivoimaloiden alueille. Tapauskohtaisesti voidaan harkita tuulivoimaloiden sijoittamista myös muille alueille, mikäli se ei merkittävästi lisää tuulivoimarakentamisesta aiheutuvia haitallisia yhteisvaikutuksia asutukseen, maisemaan, linnustoon tai muuhun ympäristöön.

Tuulivoimalat tulee lähtökohtaisesti sijoittaa linnuston kannalta tärkeiden alueiden ulkopuolelle. Tapauskohtaisesti voidaan harkita tuulivoimarakentamista myös näille alueille, mikäli tuulivoimarakentaminen ei heikennä alueiden linnustoarvoja.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa voimalat tulee sijoittaa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja rakennettujen kulttuuriympäristöjen, luonnonsuojelualueiden, Natura 2000 -verkoston alueiden, harjajensuojeluohjelman alueiden, maakuntakaavan luo -alueiden ja seudullisesti merkittävien virkistysalueiden ulkopuolelle.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on otettava huomioon eri hankkeiden yhteisvaikutukset erityisesti asutukseen, maisemaan ja linnustoon sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia. Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei asutukselle aiheudu merkittäviä melu- ja välkevaikutuksia ja että valtakunnallisten kulttuuriympäristöjen arvot säilyvät.

Lähekkäin sijoittuvien tuulivoimala-alueiden liittäminen sähköverkkoon on pyrittävä keskittämään yhteiseen johtokäytävään.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on otettava huomioon lentoliikenteestä, liikenneväylistä ja tutkajärjestelmistä johtuvat rajoitteet voimaloiden koolle ja sijoittelulle sekä selvittävä tuulivoimaloiden vaikutukset puolustusvoimien toimintaan. Poronhoitoalueella tulee turvata poronhoidon edellytykset.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on kuultava puolustusvoimia. Suunnittelussa tulee turvata puolustusvoimien toimintaedellytykset sekä ottaa erityisesti huomioon puolustusvoimien toiminnasta, kuten tutkajärjestelmistä ja radioyhteyksien turvaamisesta johtuvat rajoitteet.

TULVARISKIEN HALLINTA (3.vmkk)

Yleismääräys:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon sään ääri-ilmiöiden vaikutukset ja viranomaisen selvitysten mukaiset tulva-alueet ja tulviin liittyvät riskit. Uutta rakentamista ei tule sijoittaa tulvavaara-alueille, jollei voida osoittaa, että tulvariskit pystytään hallitsemaan. Suunniteltaessa tulville herkkiä toimintoja tulee tulvasuojelusta vastaavalle alueelliselle ympäristöviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.

MERKITYKSELTÄÄN SEUDULLISET VÄHITTÄISKAUPAN SUURYKSIKÖT (1. ja 3.vmkk)

Yleisiä suunnittelumääräyksiä:

Vähittäiskaupan suuryksiköt on sijoitettava tukemaan yhdyskuntarakennetta. Suuryksiköiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon tasapainoisen palveluverkon kehittäminen, olemassa olevien keskustatoimintojen alueiden kaupalliset palvelut ja niiden toiminta- ja kehitysedellytykset, yhdyskuntarakenteen muu kehitys sekä palveluiden hyvä saavutettavuus eri väestöryhmille.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan alueella merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön koon alaraja, ellei selvityksin osoiteta, että alarajan ylittävä suuryksikkö on vaikutuksiltaan paikallinen, on 4000 k-m², lukuun ottamatta:

- maakuntakaavassa osoitettua Oulun seudun yhtenäistä taajamatoimintojen aluetta, jossa alaraja on päivittäistavarakaupassa 5 000 k-m² ja muussa vähittäiskaupassa 10 000 k-m² sekä
- Kuusamon, Raahen ja Ylivieskan taajamatoimintojen alueita, joissa alaraja on päivittäistavarakaupassa 4 000 k-m² ja muussa vähittäiskaupassa 7 000 k-m².

Edellä mainittuja kokoja pienempiä vähittäiskaupan suuryksiköitä on mahdollista toteuttaa maakuntakaavassa osoitettujen alueiden ulkopuolelle kunnan kaavoitukseen ja vaikutusten arviointiin perustuen.

ERITYISTOIMINNOT / VAARA-ALUEET (3.vmkk)

Yleisiä suunnittelumääräyksiä:

Vaarallisia kemikaaleja käyttävää tai varastoivaa laitosta ympäröivän konsultointivyöhykkeen yksityiskohtaiseen suunnitteluun on kiinnitettävä erityistä huomiota. Suunnittelussa riskille alttiiden toimintojen, kuten asuinalueiden, vilkkaiden liikenneväylien, yleisölle tarkoitettujen kokoontumistilojen ja sairaaloiden sijoittumista vyöhykkeen sisälle on kaavaa laadittaessa pyydyttävä palo- ja pelastusviranomaisen ja tarvittaessa TUKES:n lausunto.

RAKENTAMISRAJOITUS (3.vmkk)

Virkistys- ja suojelualueiksi sekä liikennettä ja teknistä huoltoa varten maakuntakaavassa osoitettuja alueita koskee maankäyttö- ja rakennuslain 33 § mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus. Rajoitus ei koske virkistys- ja matkailukohteen kohdemarkintaa, kehittämisperiaatemerkintöjä eikä alueiden erityisominaisuuksia kuvaavia merkintöjä.

MUITA MAAKUNTAKAAVAMÄÄRÄYKSIÄ

Yleisiä suunnittelumääräyksiä:

Maakuntakaavassa av-merkinnällä osoitettujen vesistöjen tilaan vaikuttavat toimenpiteet on suunniteltava siten, että arvokkaan vesialueen soveltuvuutta varauksen perusteena oleville eliölajeille ei vaaranneta. (Hanhikivikaava)

Lentoesteiden korkeusrajoitukset tulee ottaa huomioon lentoasemien ja lentopaikkojen ympäristöjen yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa. (Hanhikivikaava)

Kuva 13 Maakuntakaavojen yleismääräykset

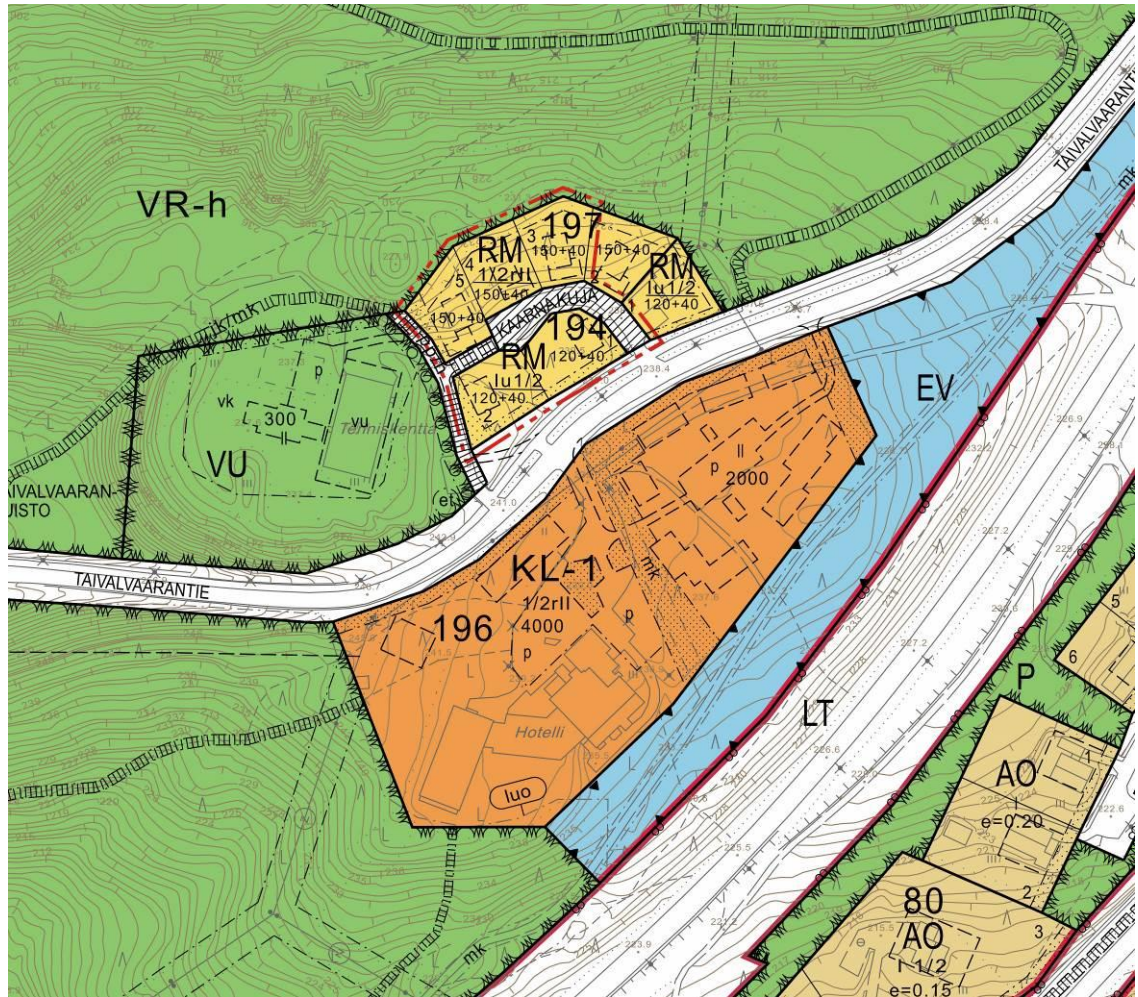
Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotus oli nähtävillä 23.9.-24.10.2024 ja uudelleen 17.2.-21.3.2025. Siinä ei ole uusia varauksia nyt suunniteltavan kaavan lähellä. Pohjavesi- ja sähkölinjavaraukset ovat ennallaan. Tuulivoimalavarauksiin on tulossa muutoksia, mm. varaus tv-1 304 on poistumassa. Ohessa ote toisen kerran nähtävillä olevasta kaavaehdotuksesta.

Kuva 14 Ote energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotuksesta. Muutosalue vihreän ympyrän sisällä

Alueella ei ole oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Oikeusvaikutukseton Taivalkosken keskustaajaman yleiskaava on hyväksytty 1989. Taivalkosken keskustan strategisen yleiskaavan laatiminen on vireillä. Kaavan vireilletulosta on ilmoitettu ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetettu nähtäville 9.4.2025. Kaava ei ole ollut nähtävillä.

Alueen asemakaava on hyväksytty kunnanvaltuustossa 4.6.2015 § 40. Ote kaavasta on ohessa.

Kuva 15 Voimassa oleva asemakaava. Muutosalue rajattu punaisella pistekatkoviviivalla

Taivalkosken kunnanvaltuusto on hyväksynyt **rakennusjärjestyksen** 2.4.2025 § 16.

Alue ei ole rakennuskiellossa.

Pohjakartta on laadittu mittakaavassa 1:2000. Kartta on ajan tasalla.

4. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1. Asemakaavan suunnittelun tarve

Kortteleiden 194 ja 197 välissä oleva katu, Kaarnakuja, ja sen jatkeena oleva kevyen liikenteen väylä rajoittavat rakentamisen yhtenäistä suunnittelua ja toteuttamista. Yhteyttä ei tarvita länsipuolella olevalle VU -alueelle kulkemiseen ja sinne on suora yhteys Taivalvaarantieltä. Kaarnakuja muutetaan osaksi korttelialueeksi. Rakennuspaikoille 1 ja 2 turvataan kulkumahdollisuus.

Kuva 16 VU -alueelle johtava katu Taivalvaarantielle. Muutosalueen väylän vasemmalla puolella (Kuva: Kimmo Mustonen 24.7.2025)

4.2. Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Kaavan muuttaminen on lähtenyt liikkeelle maanomistajan aloitteesta loppuvuonna 2024. Esitys kunnalle kaavan muuttamisesta tehtiin alkuvuonna 2025. Kunnan, yleiskaavoittajan (Sweco Oy), maanomistajan (Komake Oy) ja asemakaavan muutoksen laatijan (KimmoKaava) välillä käytiin Teams -neuvottelu muutoksesta 20.2.2025. Taivalkosken tekninen lautakunta päätti 27.3.2025 § 40 laittaa muutoksen vireille, asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville ja pyytää siitä tarpeelliset lausunnot. Hankkeen vireille tulosta tiedotettiin 9.4.2025 ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä siitä alkaen. Kaavan valmisteluaineisto = kaavaluonnos oli nähtävillä 27.5.-26.6.2025.

4.3. Osallistuminen ja yhteistyö

4.3.1. Osalliset

Osallisia ovat ainakin seuraavat tahot:

- maanomistajat ja asukkaat
 - kaava-alueen ja lähialueiden maanomistajat
 - lähialueiden asukkaat ja loma-asukkaat
 - vesistöissä ja retkeilyreiteillä liikkuvat matkailijat, veneilijät, hiihtäjät, moottorikelkkailijat jne
- kunnan hallintokunnat
 - maankäyttö
 - rakennusvalvonta
 - ympäristötoimi
 - elinkeinotoimi
 - tekninen toimi
- yhdyskuntatekniikka
 - Caruna Oy
 - Telia Finland Oy
 - vesi- ja viemärilaitos

- Taivalkosken Voima Oy
- Kairan Kuitu Oy
- viranomaiset
 - Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 - Pohjois-Pohjanmaan liitto
 - Pohjois-Pohjanmaan museo
 - Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos
- taivalkoskelaiset seurat ja yhdistykset

4.3.2. Vireilletulo

Alueidenkäyttölain mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on päivätty alunperin 1.2.2025 ja se on nähtävillä 9.4.2025 alkaen. Suunnitelmaa pidetään ajan tasalla työn kuluessa.

4.3.3. Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Kaavan laatimisen yhteydessä on käyty mm. seuraavia neuvotteluja:

- keskustelut ja sähköpostien vaihdot maanomistajan, kunnan viranhaltijoiden sekä kaavoittaja Kimmo Mustosen kesken kaavoituksen periaatteista.

4.3.4. Viranomaisyhteistyö

Viranomaisneuvottelun tarve ratkaistaan työn kuluessa.

4.4. Asemakaavan tavoitteet

4.4.1. Lähtökohtatavoitteet

Valtioneuvosto on 30.11.2000 antanut päätöksensä alueidenkäyttölain (entinen maankäyttö- ja rakennuslaki) 22 § mukaisista **valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista**. Ne tulivat voimaan 1.6.2001. Tavoitteet on vähäisillä tarkistuksilla uudistettu 13.11.2008 tullen voimaan 1.3.2009. Seuraava uudistus on hyväksytty valtioneuvostossa 14.12.2017 ja tavoitteet tulivat voimaan 1.4.2018. Uusilla tavoitteilla pyritään:

- tukemaan siirtymistä vähähiiliseen yhteiskuntaan
- edistämään luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön kestävää käyttöä
- luomaan mahdollisuuksia elinkeinojen uudistumiselle alueidenkäytön avulla
- huomioimaan kaupungistumisen tarjoamat mahdollisuudet ja vastaamaan sen tuomiin haasteisiin

Valtakunnallisen alueidenkäyttötavoitteet käsittelevät seuraavia kokonaisuuksia:

- toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- tehokas liikennejärjestelmä
- terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- uusiutumiskykyinen energiahuolto

Valtakunnalliset tavoitteet vaikuttavat varsin vähän kaavan sisältöön ja siinä käsiteltäviin asioihin kaavanmuutoksen vähäisen luonteen ja merkityksen vuoksi. Tavoitteet ja kaavan vaikutusten arviointi (sisennetty teksti) niihin on kuvattu seuraavassa:

Toimivat yhteiskunnat ja kestävä liikkuminen:

Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.

Muutosalue on Taivalkosken taajaman sisällä. Alue toimintoinen ja palveluineen tukee kuntalaisten liikkumista sekä mahdollistaa matkailun tuoman monipuolisen elinkeino- ja yritystoiminnan sekä sitä kautta tulevat työpaikat. Alueella on jo toimiva urheilu- ja matkailukeskus.

Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.

Alueelta on erittäin lyhyt matka Taivalkosken taajaman palveluihin sekä kunnan muihin matkailukeskuksiin ja -toimintoihin.

Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.

Lyhyt etäisyys taajamaan mahdollistaa joukkoliikenteen järjestämisen skibus -tyyppisinä reitteinä. Alue tukee koululaisten ja opiskelijoiden ja muiden väestöryhmien liikuntaa.

Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Ravintola-, matkailu-, ohjelmapalvelu- ym. toiminnot ovat helposti myös taajaman asukkaiden tavoitettavissa. Alueen lähellä on jo vastaavia toimintoja, joita monipuolistetaan.

Tehokas liikennejärjestelmä:

Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavaraj- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.

Muutosalue on valtatie ja Taivalkosken keskustan välittömässä läheisyydessä. Alueen käyttäjät tulevat osaksi julkisilla liikennevälineillä.

Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet.

Alue on valtatie vierellä. Kuusamon lentokentälle on lyhyt matka.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö:

Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.

Alueen korkeusasemasta johtuen tulvariskiä ei ole vähäistä sulamisvesien haittaa lukuun ottamatta. Ilmastonmuutos vaikuttaa lumeen ja jäähän perustuvien toimintojen (hiihto, moottorikelkkailu, koira- ja poroajelut, pilkkiminen...) kauden lyhenemiseen. Tämä on myös mahdollisuus muualla lumiajan lyhetessä huomattavasti enemmän. Uhat ja mahdollisuudet on toiminnan suunnittelussa huomioitava.

Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Alueella tai sen lähellä ei ole merkittäviä ympäristö- ja terveyshaittoja aiheuttavia toimintoja tai laitoksia. Valtatie melu ei maasto-olojen vuoksi kantaudu alueelle. Lähellä ei ole merkittäviä päästöjä tai muita haittoja aiheuttavia laitoksia tai toimintoja.

Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys tai riskit hallitaan muulla tavoin.

Ko. toimintoja ei ole alueella tai sen lähellä.

Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, kemikaaliratapihat ja vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelyratapihat sijoitetaan riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista.

Ko. toimintoja ei ole alueen lähellä eikä ole tulossakaan. Taajaman sahanjalostus- tms. ei ole merkittävä riskitekijä.

Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavallvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.

Tavoitteella ei ole merkittävää vaikutusta kaava-alueelle.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat:

Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.

Ko. kohteita ei ole alueella tai sen lähellä.

Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Luontoinventoinnit on tehty jo aiempien kaavoitusten yhteydessä ja seikat huomioitu kaavoituksessa. Alueen ympäristö taajaman ydinaluetta lukuun ottamatta on erittäin harvaan asuttua, joten ekologisten yhteyksien säilymiselle ei ole suurta riskiä.

Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Alueen toiminta perustuu virkistykseen ja luonnossa liikkumiseen. Alueella tarvitaan lisää rakennettuja reittejä ja niihin liittyviä palveluja. Myös koskematonta luontoa jää.

Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävä hyödynämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

Alueen käyttö ja sen ympäristö tulee olemaan normaalia lomanviettoa ja matkailutoimintaa. Luonnonvarojen käyttö on suhteellisen vähäistä. Alueella ei ole viljelyalueita eikä metsäalueita muuteta tontti-, tms. käyttöön. Poronhoito on kaavamääräyksissä huomioitu.

Uusiutumiskykyinen energiahuolto:

Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin.

Alueelle ei ole mahdollista sijoittaa tuulivoimaloita. Kauempanakin olevat saattavat aiheuttaa maisemahaittoja.

Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljetamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

Kaavanmuutos ei vaikuta voimajohtoihin tai niiden uusiin linjauksiin. Lähellä ei ole lainkaan kaasuputkia. Energian lisätarve on suhteellisen vähäistä eikä vaadi merkittäviä uusia linjauksia.

Maakuntakaavassa ja vaihemaakuntakaavoissa alueella olevat merkinnät ja määräykset on asemakaavassa huomioitu. Merkinnät ja aluevaraukset tukevat alueen matkailu- ja lomakäyttöä sekä käytettyä mitoitusta.

Oikeusvaikutteisia yleiskaavoja ei ole laadittu. Tekeillä oleva yleiskaavoitus ei estä muutoksen tekoa, koska asemakaavan muutoksen vaikutus on erittäin vähäinen.

Kunnalla ei ole erikseen alueelle annettuja tavoitteita.

Asemakaava pyritään laatimaan siten, että kaava olisi toteuttamiskelpoinen, mahdollistaisi matkailutoiminnan suunnitelmallisen kehittämisen ja olisi muutoinkin tämän hetken vaatimukset täyttävä.

Alueella ei ole oikeusvaikutteista yleiskaavaa, joten sen laatimisen sisältövaatimukset on otettava huomioon soveltuvien osin. Alueidenkäyttölain 39 §:ssä säädetään seuraavaa:

39 §

Yleiskaavan sisältövaatimukset

Yleiskaavaa laadittaessa on maakuntakaava otettava huomioon siten kuin siitä edellä säädetään.

Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:

- 1) yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;
- 2) olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;
- 3) asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus;
- 4) mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla;
- 5) mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;
- 6) kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset;
- 7) ympäristöhaittojen vähentäminen;
- 8) rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä
- 9) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Edellä 2 momentissa tarkoitetut seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät.

Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

Edellä todettujen asemakaavan sisältövaatimusten huomioimisen lisäksi yleiskaavan sisältövaatimuksia on otettu huomioon seuraavasti:

<u>AKL</u>	<u>Kaavassa huomiointi ja merkitys</u>
Maakuntakaava otettava huomioon	Kaava-alueella edistetään maakuntakaavan toteuttamista virkistystä ja matkailua koskevien periaatteiden ja alueiden kehittämistä koskevien tavoitteiden mukaisesti.
Yhdyskuntarakenne	Kaavalla ei ole merkittävää vaikutusta yhdyskuntarakenteeseen. Alue on Taivalkosken taajaman aluetta ja toiminnan kehittäminen tulee sekä matkailutoimintaa että taajaman pysyvää asumista.
Asumisen tarpeet ja palvelut	Kaava ei vaikuta pysyvän asumisen tai palveluiden tarpeeseen tai sijoitteluun. Kaupalliset ja julkiset palvelut ovat pääasiassa Taivalkosken keskustassa. Kaava-alueen lähellä on ravintola-, matkailu-, virkistys- yms. palvelut.
Liikenteen, energia-, vesi- ja jätehuollon järjestäminen	Kaavalla ei ole merkittävää vaikutusta liikenne- ja sähköverkostoihin. Vesi- ja jätehuolto järjestettyyn jätekeräilyyn liitettävällä. Matkailu edellyttää hyvää ja tehokasta kierrätystä

Turvallinen, terveellinen ja tasapuolinen elinympäristö	Alue ympäristöineen mahdollistaa saasteettoman ja terveellisen matkailu- ja loma-asumis ympäristön syntymisen.
Kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset	Kaava mahdollistaa kunnan matkailutoiminnan kehittämisen ja lisää kiinteistöverotuloja. Kunnalle ei aiheudu merkittäviä kustannuksia tiestön ja muun infrastruktuurin ollessa valmiina.
Ympäristöhaittojen vähentäminen	Alueen toteutus ei lisää ympäristöhäiriöitä kaava-alueella tai sen lähellä. Matkailijoiden liikkuminen on pitkälle lihasvoimin tapahtuvaa retkeilyä, hiihtoa, lumikenkäilyä, pyöräilyä jne
Rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen	Alueella ei ole merkittävää rakennettua ympäristöä.
Virkistysalueiden riittävyys	Muutoksen johdosta virkistysalueiden määrä säilyy ennallaan.

4.4.2. Työn aikana syntyneet tavoitteet

Eri neuvottelujen ja keskustelujen aikana syntyneet epäviralliset tavoitteet on kaavan työstämisessä otettu huomioon.

4.5. Asemakaavaratkaisujen vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

4.5.1. Alustavat vaihtoehdot ja niiden arviointi

Eri vaihtoehtoja ei laadita, koska toteuttajien suunnitelmat ovat varsin selvät. Kaava määräyksineen laaditaan mahdollisimman väljäksi. Kaavan sisältöä hiotaan työn aikana käytävissä keskusteluissa maanomistajien, kunnan ja muiden tahojen kanssa. Nähtävillä olojen aikana saatu palaute otetaan huomioon,

4.5.2. Ratkaisun valinta ja perusteet

Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Kaava-alueella rakennuspaikkojen määrä pienenee yhdistämisen vuoksi sekä rakennusoikeus lisääntyy. Tarpeettomaksi jäävä katu muutetaan rakentamisalueeksi. Olemassa olevat tie-, infrastruktuuri- ja sähköinvestoinnit voidaan hyvin hyödyntää. Rakentaminen liittyy olevaan matkailutoimintaan, pysyvään asutukseen ja loma-asutukseen.

Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Rakentaminen muuttaa hieman maa- ja kallioperän pintakerroksia, mutta hyvin rajoitetuissa kohdissa. Muutoksessa alue säilyy ennallaan eivätkä virkistysalueet pienene. Vesihuolto hoidetaan liittymällä yleiseen verkostoon. Ilmaan tai ilmastoon ei ole vaikutuksia.

Alueen metsät ovat käsiteltyjä talousmetsiä. Puusto on mäntyvaltaista ja edellyttää varovaista uusimista riittävän peittävyuden ja suojaavuuden säilymiseksi. Alueen arvokkaimmiksi katsotut luonto- ja maisemakohteet jäävät muutosalueen ulkopuolelle.

Rakentamisalueiden pintakasvillisuus poistuu ja saattaa lähialueilla muuttua. Rakentamisalueilla ei ole merkittävästi ympäristöstä poikkeavaa kasvillisuutta. Samantyypp-

pistä aluetta jää myös rakentamisen ulkopuolelle. Maasto ja kasvillisuus ovat kohtuullisen hyvin kulutusta kestävä. Kulkeminen on kuitenkin syytä ohjata tie- ja polkualueille.

Vaikutukset talouteen

Ulkoinen tiestö on toteutettu alueelle ja palvelee hyvin tarpeita. Rakentamisen yhteydessä on tehtävä alueen sisäinen tiestö, pysäköintipaikat jne. Sähköhuolto on helpposti toteutettavissa koko alueelle. Vesihuolto toteutetaan liittymällä yleiseen vesi- ja viemäriverkostoon. Rakentaminen ei aiheuta maanomistajille, rakentajille tai yhteiskunnalle suuria kustannuksia.

Vaikutukset terveellisyteen ja turvallisuuteen

Jätevesien ja muiden jätteiden käsittely hoidetaan määräysten mukaisesti. Terveysriskejä ei aiheudu. Ulkoinen tiestö on rakennettu siten, että hälytysajoneuvoilla on hyvä pääsy alueelle. Terveyskeskus ja pelastusasema ovat lähellä. Mäntykangas on pienilmastoltaan erinomaista matkailu- ja lomaympäristöä.

Vaikutukset eri väestöryhmien toimintamahdollisuuksiin lähiympäristössä

Vapaa liikkumismahdollisuus ei vähene muutoksen takia. Kulkeminen on syytä ohjata olemille poluille, linja-aukoille ja reiteille maaston kulumisen minimoimiseksi. Muutenkin suurelta osaltaan ulkomailta tulevien matkailijoiden ohjaamiseksi tarvitaan hyvin merkittyjä ja kunnossa pidettyjä reittejä. Yritykset ottavat mielellään vastaan myös muualla majoittuvat käyttämään palveluja.

Vaikutukset sosiaalisiin oloihin

Rakentaminen, rakennusten ja alueiden kunnossapito sekä ennen kaikkea matkailutoiminta tarjoavat alueelle työmahdollisuuksia, joten sosiaaliset vaikutukset ovat myönteisiä. Sijainti ja tietotekniset yhteydet mahdollistavat myös etätöiden. Alueen lähistön pysyvä asutus mahdollistaa alueen ympärivuotisen valvonnan ja silmälläpidon.

Vaikutukset kulttuuriin

Alue on jo tiestön ja polkujen osalta rakentunut. Metsät ovat käsiteltyjä talousmetsiä. Rakentaminen tukee ja täydentää ympäristön asutusta, matkailua ja loma-asutusta.

Muut kaavan merkittävät vaikutukset

Kaavalla ei ole merkittäviä muita vaikutuksia.

4.5.3. Suunnitteluvaiheiden käsittelyt ja päätökset

Kaavan valmisteluaineisto (=kaavaluonnos) oli nähtävillä MRA 30 § mukaisesti 27.5.-26.6.2025 välisen ajan. Mielipiteitä ei jätetty. Lausunnoissa todettiin seuraavaa kaavoittajan vastineilla täydennettynä:

<u>Caruna Oy</u> 23.6.2025 toteaa, että kaavanmuutoksella on vähäiset vaikutukset sähkönjakeluun. Mahdolliset muuntamo- ja johtosiirrot tekee Caruna ja tilaaja vastaa kustannuksista.	Ei vaikutusta kaavaehdotuksen laadintaan.
<u>Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos</u> 10.6.2025 muistuttaa, että kunnan velvollisuus on huolehtia sammutusveden hankinnasta pelastuslaitoksen tarpeisiin. Veden tuoton tulisi olla	Sammutusveden saanti ja vesipisteiden rakentaminen on kunnan ja sen vesilaitok-

yli 2000 l/min ja sammutusvesipisteen tulisi olla 300 m säteellä kaava-alueen kiinteistöistä. Tehokkaan pelastustoiminnan vaatimukset on kaavoituksessa otettava huomioon. Hälytysajoneuvoille tarkoitetut tiet ja yhteydet on pidettävä ajokelpoisina ja esteettöminä. Pelastusviranomaisen suosittelee sitovan rakennusalan rajan merkitsemistä vähintään 4 m etäisyydelle naapurin puoleisesta rajasta. Alueella on oltava riittävästi pysäköintialueita toimintojen luonne huomioiden.	sen asia. Pelastustiet ja pysäköintialueet otetaan rakentamisen suunnittelussa huomioon kaavamääräysten mukaan. Rakennusalojen rajoja täydennetään ehdotukseen. Pysäköintipaikoista on annettu kaavamääräys.
<u>Oulun museo- ja tiedekeskus</u> 13.6.2025 rakennetun kulttuuriympäristön ja arvokkaiden maisema-alueiden osalta huomauttaa, että kaavaselostuksessa on huomioitava hankealueen sijoittuminen maakunnallisesti arvokkaalle Taivalkosken kirkonkylän maisema-alueelle. Museolla ei ole muuta huomautettavaa kaavaluonnoksesta.	Kaavaselostusta täydennetään lisäämällä maisema-alueen maakuntakaavan merkintä.
<u>Oulun museo- ja tiedekeskus</u> 19.6.2025 arkeologian osalta toteaa, että suunnittelualueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojelemaa kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita. Suunnittelualueen lähin kiinteä muinaisjäännös <i>Pesiösuvanto</i> (kohdetunnus 1000022966, kivikautinen asuinpaikka), sijaitsee noin 800 metriä suunnittelualueesta etelään. Alueen muinaisjäännöstiedon tilanne on esitelty kaavaselostuksen luvussa 3.1.5. Muinaismuistot. Siinä olisi hyvä mainita kohteen Pesiösuvanto nimi ja muinaisjäännöstunnus, jotta kävisi selkeästi ilmi, mistä kohteesta on kyse. Oulun museo- ja tiedekeskuksella ei ole muuta huomautettavaa	Kaavaselostusta täydennetään esitetyllä tavalla.
<u>Pohjois-Pohjanmaan liitto</u> 19.6.2025 toteaa lausunnossaan, että suunnittelualue on maakuntakaavan maaseudun kehittämisen kohdealueella, matkailun vetovoima-alueella / matkailun- ja virkistysalueen (V) välittömässä läheisyydessä ja taajama-toimintojen alueella (A). Alue sijaitsee myös maakuntakaavan pohjavesialueella ja tärkeällä pohjavesivyöhykkeellä. Lausuntona todetaan, että maakuntakaava painottaa maisema- ja ympäristöarvojen huomioon ottamista, rakentamisen sopeuttamiseen ympäristöön ja pohjavesien suojelua. Valmisteluaineiston perusteella on vaikea hahmottaa, miten aiotu rakentaminen ravintoloihin, safarikeskuksiin, rivitalotyyppisine majoitustiloineen ja ns. iglurakennuksineen tukee maakuntakaavan tavoitteita. Maakuntaliiton näkemyksen mukaan Taivalkosken kunnan ympärivuotisen matkailun kehittämisen kannalta näin merkittävälle alueelle tehtävää asemakaavan muutosta varten tulisi laatia viitesuunnitelma, joka konkretisoisi hankkeeseen ryhtyvän tavoitteita ja loisi pohjaa ympäristön laatua turvaaville esitettyä tarkemmille asemakaavamääräyksille ja vaikutusten arvioinnille. Liitto myös huomauttaa, ettei asemakaavan muutoksen valmisteluaineistossa ole ajantasaista luonto- ja maisemaselvitystä eikä asemakaavaluonnoksessa ole rajattu luonnontilaisena säilytettävää alueenosaa maisemallisten vaikutusten lieventämiseksi. Asemakaavamääräyksissä olisi hyvä määrätä alueella luontaisesti kasvava puuston säilyttämisestä kaikkialla muualla kuin kaavassa osoitettavilla rakennusaloilla. Valmisteluaineistossa ei ole myöskään	Lausunnossa on puututtu asioihin, joita ei millään voida pitää maakuntaliiton tehtäviin kuuluvina. Yleisesti ottaen kaavamääräykset on haluttu pitää mahdollisimman väljinä, jotta rakentamisen suunnittelulle jää riittävästi vaihtoehtoja. Rakentamisen tasosta ja sopeutumisesta maisemaan ja ympäristöön huolehditaan rakennuslupavaiheessa. Muutos on hyvin vähäinen luonteeltaan, joten uusia luonto- tai maisemaselvityksiä ei pidetä tarpeellisina. Istutettava alueen osa on kaavakartalla. Kaavan seurantalomake liitetään ehdotusvaiheessa. Selostuksessa on jo tällä hetkellä voimassa oleva asemakaava rakennusoikeuksineen. Samoin uuden kaavan mukaiset tiedot löytyvät kaavakartalta, joten vähäisellä vaivalla kaavanmuutoksen tar-

ilmoitettu uuden korttelin kokoa, joten osallisten ja päättäjien on vaikea hahmottaa ja verrata rakentamisen tehokkuutta muuhun alueen rakentamiseen.	keimmät vaikutukset ovat havaittavissa.
<u>Metsähallitus</u> 27.6.2025 toteaa, ettei sillä ole huomautettavaa.	Ei vaikutusta kaavaehdotuksen laadintaan.

Taivalkosken kunnanhallitus päätti ... 2025 § ... Kaavaehdotus oli nähtävillä ... 2025. Muistutuksia ... Lausunnoissa esitettiin seuraavaa kaavoittajan vastineella täydennettynä:

Taivalkosken kunnanhallitus ...202... § . Kunnanvaltuusto ... 202 ...

5. ASEMAKAAVAN KUVAUS

5.1. Kaavan rakenne

5.1.1. Mitoitus

Voimassa olevan kaavan pinta-alat tiedot ovat:

KORTTELI	KÄYTTÖ- TARKOITUS	PINTA- ALA	RAKENNUS- OIKEUS
194	RM	2233	320
197	RM	1633	570
	PIHAKATU pp/h	774 124	
YHTEENSÄ		4764	890

Kaavaluonnoksessa 9.4.2025 oli korttelissa pinta-alaa ja rakennusoikeutta alla olevan mukaisesti:

KORTTELI	KÄYTTÖ- TARKOITUS	PINTA- ALA	RAKENNUS- OIKEUS
194	RM	4764	1100
YHTEENSÄ		4764	1100

Kaavaehdotuksessa 4.8.2025 tilastotiedot ovat:

KORTTELI	KÄYTTÖ- TARKOITUS	PINTA- ALA	RAKENNUS- OIKEUS
194	RM	4463	1100
	PIHAKATU	301	
YHTEENSÄ		4764	1100

5.1.2 Palvelut

Kaava-alueen lähellä on ravintola-, majoitus-, ohjelma-, virkistys-, urheilu- yms. palveluita. Muut palvelut ovat lähinnä Taivalkosken keskustassa.

Kuva 17 Muutosalueen vieressä oleva kesäteatteri sekä Satupolun lähtöpaikka (Kuvat: Kimmo Mustonen 4.-7.3.2025)

Kuva 18 Muutosalueen länsipuolella olevan VU -alueen laitteita ja palveluja (Kuvat: Kimmo Mustonen 24.7.2025)

Kuva 19 Taivalvaaran rakennuksia, rakenteita ja rinteitä (Kuvat: Kimmo Mustonen 4.-7.3.2025)

5.2. Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen

Muutoksen johdosta ympäristön laatu ei muutu. Korttelialueet pysyvät käytännössä ennallaan. Kaavatöiden yhteydessä on luontokohteet inventoitu ja otettu huomioon.

5.3. Aluevaraukset

5.3.1. Korttelialueet

Tilastotiedot selviävät edellä olevista taulukoista ja tilastolomakkeelta.

5.3.2. Muut alueet

Muutosalue käsittää korttelien ohella katualueita.

5.4. Kaavan vaikutukset

Kaavan vaikutukset on selostettu kappaleessa 4.5.2 ratkaisun valinnan yhteydessä.

5.5. Ympäristön häiriötekijät

Alueella tai sen lähellä ei ole häiriötä aiheuttavia toimintoja. Latujen, kelkka-, koira-valjakko- yms. reittien, laskettelurinteiden, hyppymäkien yms. kunnossapito aiheuttaa ajoittain hieman melua. Samoin liikenne voi aiheuttaa hieman häiriötä vaikkakin varsin vähän. Valtatie 20 jää suojaavan harjanteen taakse.

5.6. Kaavamerkinnot ja -määräykset

Kaavamerkinnot ja -määräykset ovat kaavakartalla. Kaavassa on käytetty ympäristöministeriön 1.5.2000 voimaan astuneen asetuksen mukaisia merkintöjä.

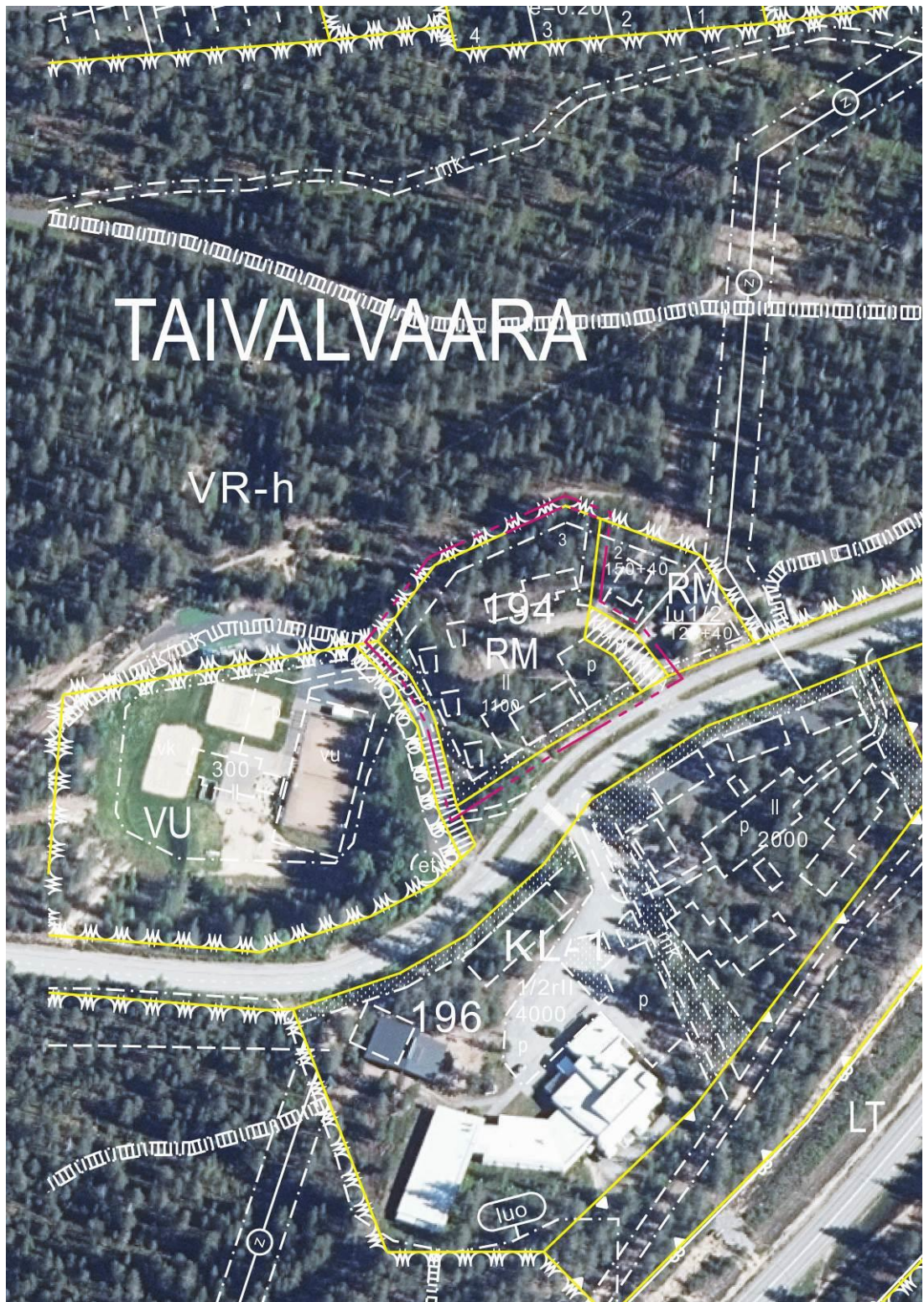
5.7. Nimistö

Kaavatiet on nimetty käytössä olevien nimien mukaisesti.

6. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

6.1. Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat

Erityisiä suunnitelmia ei ole laadittu koko aluetta koskevana. Oheisella kuvalla on kaavaehdotus esitettynä ortokuvalla.

Kuva 20 Kaavaehdotus ortokuvalla

6.2. Toteuttaminen ja ajoitus

Maanomistajat vastaavat kaavan rakentamisen toteuttamisesta. Caruna Oy toteuttaa sähköhuollon ja kunta huolehtii vesi- ja viemärihuollosta sekä Taivalkosken Voima Oy kaukolämmöstä.

Alue on ominaisuuksiltaan hyvin matkailurakentamiseen soveltuvaa, luonnoltaan ja maisemiltaan kaunista aluetta, joten toteutus on varsin nopeaa. Alueella on pitkään harjoitettu matkailutoimintaa ja asiakaskunta on vakiintunutta.

6.3. Toteutuksen seuranta

Kunnan ja valtion eri viranomaiset seuraavat lupakäsittelyn yhteydessä ja muutoin alueen rakennuskannan yhtenäisyyttä, luonnon kestokykyä, vesistöjen laadun muutoksia, liikennettä jne ja tekevät niiden perusteella johtopäätöksiä ja päätöksiä kaavan toteuttamisesta.

Kuusamossa, 9.4.2025(luonnos), 4.8.2025(ehdotus)

DI (maanmittaus, YKS 124)

Kimmo Mustonen